

Доклад за 2013 г. относно напредъка на Турция

Резолюция на Европейския парламент от 12 март 2014 г. относно доклада за напредъка на Турция през 2013 г. (2013/2945(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Турция: доклад за напредъка през 2013 г.“ (SWD(2013)0417),
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 16 октомври 2013 г., озаглавено „Стратегия за разширяване и основни предизвикателства през периода 2013—2014 г.“ (COM(2013)0700),
 - като взе предвид предишните си резолюции, по-специално тези от 10 февруари 2010 г. относно доклада за напредъка на Турция през 2009 г.¹, от 9 март 2011 г. относно доклада за напредъка на Турция през 2010 г.², от 29 март 2012 г. относно доклада за напредъка на Турция през 2011 г.³, от 18 април 2013 г. относно доклада за напредъка на Турция през 2012 г.⁴ и от 13 юни 2013 г. относно положението в Турция⁵,
 - като взе предвид Рамката за преговори с Турция от 3 октомври 2005 г.,
 - като взе предвид Решение 2008/157/ЕО на Съвета от 18 февруари 2008 г. относно принципите, приоритетите и условията на Партньорството за присъединяване с Република Турция⁶ („партньорството за присъединяване“) и предходните решения на Съвета от 2001 г., 2003 г. и 2006 г. относно партньорството за присъединяване,
 - като взе предвид заключенията на Съвета от 14 декември 2010 г., 5 декември 2011 г., 11 декември 2012 г. и 25 юни 2013 г.,
 - като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз,
 - като взе предвид заключенията от доклада на комисаря на Съвета на Европа по правата на човека от 26 ноември 2013 г., в който се подчертава неадекватното поведение на служители от правоприлагащите органи по време на протестите в парка „Гези“,
 - като взе предвид член 110, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- A. като има предвид, че преговорите за присъединяването на Турция започнаха на

¹ ОВ С 341 Е, 16.12.2010 г., стр. 59.

² ОВ С 199 Е, 7.7.2012 г., стр. 98.

³ ОВ С 257 Е, 6.9.2013 г., стр. 38.

⁴ Приети текстове, P7_TA(2013)0184.

⁵ Приети текстове, P7_TA(2013)0277.

⁶ ОВ L 51, 26.2.2008 г., стр. 4.

3 октомври 2005 г. и започването на тези преговори представлява началото на дълъг процес с неизвестен изход, основан на справедливи и строги изисквания и ангажимент за провеждане на реформи;

- Б. като има предвид, че Турция се е ангажирала да изпълни критериите от Копенхаген, да проведе адекватни и ефективни реформи, да поддържа добросъседски отношения и постепенно да постигне съответствие с ЕС; като има предвид, че тези усилия следва да се разглеждат като възможност за Турция да продължи своя процес на модернизация;
- В. като има предвид, че ЕС следва да остане еталон за реформите в Турция;
- Г. като има предвид, че цялостното изпълнение на критериите от Копенхаген, както и интеграционният капацитет на ЕС, в съответствие със заключенията на Европейския съвет от декември 2006 г, остават основата за присъединяване към ЕС;
- Д. като има предвид, че в своите заключения от 11 декември 2012 г. Съветът подкрепи новия подход на Комисията спрямо преговорните рамки за новите държави кандидатки, при които принципите на правовата държава са поставени в центъра на политиката на разширяване, и потвърди основното значение в процеса на преговори на глава 23 (съдебна система и основни права) и глава 24 (правосъдие, свобода и сигурност), които следва да бъдат разглеждани на ранен етап от преговорите, за да има ясни отправни точки и достатъчно време за провеждане на необходимите законодателни промени и реформи на институции, и по този начин да се създаде солидна документация във връзка с прилагането;
- Е. като има предвид, че в своето съобщение, озаглавено „Стратегия за разширяване и основни предизвикателства през периода 2013—2014 г.“, Комисията заключи, че Турция, поради своята икономика, стратегическо местоположение и важна роля в региона, е стратегически партньор за ЕС и ценен елемент от конкурентоспособността на икономиката на ЕС, както и че в предходните 12 месеца е отбелязан съществен напредък по отношение на реформите; като има предвид, че Комисията призова за по-нататъшни реформи и насърчаване на диалога в целия политически спектър в Турция и в турското общество като цяло;
- Ж. като има предвид, че Турция все още не е приложила, за осма поредна година, разпоредбите, произтичащи от Споразумението за асоцииране между ЕО и Турция и допълнителния протокол към него;
- З. като има предвид, че в своя полза и с оглед на укрепването на стабилността и насърчаването на добросъседските отношения, Турция трябва да увеличи усилията си за разрешаване на неуредените двустранни въпроси, включително неуредените правни задължения и споровете със своите непосредствени съседи относно сухоземните и морските граници и въздушното пространство, съгласно разпоредбите на Хартата на ООН и международното право;
- И. като има предвид, че Турция има потенциала да играе централна роля в диверсификацията на енергийните ресурси и транзитните маршрути на нефт, природен газ и електроенергия от съседните страни към ЕС, и като има предвид, че съществува потенциал както Турция, така и ЕС да се възползват от

богатството на възобновяеми енергийни източници на Турция с оглед създаването на устойчива нисковъглеродна икономика;

- Й. като има предвид, че борбата с корупцията на всички равнища е важен елемент на функциониращата система на правовата държава;
- К. като има предвид, че Турция продължава да участва активно в разширеното съседство и е важен регионален фактор;

Надежден ангажимент и силни демократични основи

1. Приветства доклада за напредъка на Турция през 2013 г. и споделя заключението на Комисията, че Турция е стратегически партньор за ЕС и в предходните 12 месеца е отбелязан съществен напредък по отношение на реформите; подчертава значението и спешната необходимост от по-нататъшни реформи с оглед на създаването на по-голяма отчетност и прозрачност в турската администрация и от насърчаване на диалога в целия политически спектър и в обществото в по-широк смисъл, по-специално чрез подходящото участие и процес на овластяване на гражданското общество, наред с пълното зачитане на основните права и принципите на правовата държава в практиката; припомня централната роля, която играе за всяка демокрация принципът за разделение на властите, принципите на правовата държава и основните права, и подчертава значението на безпристрастната и независима съдебна власт за една наистина демократична държава;
2. Отбелязва преобразуващата сила на преговорите между Съюза и Турция и подчертава значението на тесния диалог и сътрудничеството между Турция и ЕС в процеса на реформи, така че преговорите да могат да продължат да предоставят на Турция ясни сведения и надеждни показатели; поради това подчертава значението на надеждните преговори, които се провеждат добросъвестно и се основават на взаимен ангажимент от страна на Турция и Съюза за ефективни реформи, задълбочаващи демократичните основи на турското общество, насърчаващи основните ценности и водещи до положителна промяна в институциите на Турция, в нейното законодателство и манталитета на обществото ѝ; следователно приветства отварянето на глава 22;
3. Приветства подписването на споразумението за обратно приемане между ЕС и Турция и започването на диалог за либерализиране на визовия режим на 16 декември 2013 г.; подчертава значението на постигането на общо разбиране между Турция и ЕС относно значението за двете страни на споразумението за обратно приемане и пътната карта за либерализиране на визовия режим; в тази връзка призовава ЕС да осигури пълна техническа и финансова подкрепа на Турция за изпълнение на споразумението за обратно приемане и приканва Турция да въведе подходящи политики, насочени към осигуряване на ефективна международна закрила на лицата, търсещи убежище, и към гарантиране на зачитането на правата на човека на мигрантите; счита, че създаването на Главна дирекция за управление на миграцията и прилагането на Закона за чужденците и международната закрила са положителна първа стъпка в тази посока; припомня, че Турция е една от основните транзитни държави за незаконната миграция към ЕС и подчертава значението на бързото ратифициране на споразумението за обратно приемане и на неговото ефективно прилагане спрямо всички държави

членки; призовава Турция да изпълнява съществуващите двустранни споразумения за обратно приемане изцяло и ефективно; подчертава ясните ползи от улесняването на достъпа до ЕС за бизнесмени, представители на академичните среди, студенти и представители на гражданското общество и призовава Турция и Комисията да се придвижат напред в диалога с оглед на постигане на съществен напредък по либерализирането на визовия режим;

Изпълнение на критериите от Копенхаген

4. Изразява дълбоката си загриженост във връзка с последните развития в Турция по отношение на твърденията за корупция на високо равнище; изразява съжаление относно отстраняването на прокурорите и полицейските служители, отговарящи за първоначалните разследвания, тъй като това противоречи на основния принцип на независимата съдебна власт и оказва дълбоко въздействие върху перспективите за надеждни разследвания; изразява съжаление относно сериозния срив на доверието между правителството, съдебната власт, полицията и медиите; следователно настоятелно призовава правителството на Турция да покаже пълна ангажираност с демократичните принципи и да се въздържа от понататъшна намеса в разследването и наказателното преследване на корупцията;
5. Напомня на правителството на Турция за поетия от него ангажимент за изкореняване на корупцията, по-специално чрез прилагане на по-голямата част от препоръките, направени в докладите за оценка от 2005 г. на Групата държави срещу корупцията (GRECO) към Съвета на Европа; призовава правителството на Турция да гарантира доброто функциониране на Сметната палата в съответствие с приложимите международни стандарти, както и да осигури пълен достъп до нейните доклади, включително до тези за силите за сигурност, за обществеността и съответните институции, по-специално по отношение на турското Велико народно събрание; призовава Турция да осигури сътрудничеството на всички министерства със Сметната палата; отново подчертава необходимостта от създаване на съдебна полиция, която да работи под ръководството на съдебната власт;
6. Изтъква ключовата роля на системата на взаимен контрол за всички съвременни демократични държави и основната роля, която трябва да играе турското Велико народно събрание в центъра на политическата система на Турция чрез осигуряването на рамка за диалог и изграждане на консенсус в целия политически спектър; изразява загриженост относно политическата поляризация и липсата на готовност от страна на правителството и опозицията да работят за постигане на консенсус по ключови реформи и изготвянето на нова конституция на Турция; настоятелно призовава всички политически участници, правителството и опозицията да работят заедно за укрепване на плурализма на вижданията в рамките на държавните институции и за насърчаване на модернизацията и демократизацията на държавата и обществото; подчертава важната роля на организациите на гражданското общество и необходимостта от адекватна комуникация с обществото относно процеса на реформи; призовава политическото мнозинство да ангажира активно други политически сили и организации на гражданското общество в процеса на обсъждане на съответните реформи и да взема предвид техните интереси и становища по приобщаващ начин; подчертава, че конституционната реформа трябва да остане основен

приоритет за процеса на по-нататъшна модернизация и демократизация на Турция;

7. Изразява загриженост относно твърденията за системно изготвяне на профили на държавни служители, полицията и силите за сигурност от страна на органите въз основа на религиозна, етническа и политическа принадлежност;
8. Изтъква неотложната необходимост от допълнителен напредък при прилагането на измененията на конституцията от 2010 г., по-специално приемането на закони относно защитата на личните данни и военното правосъдие, и на закони, въвеждащи положителни мерки за действие за насърчаване на равенството между половете; подчертава важността на строгото прилагане на тези законодателни промени след приемането им;
9. Поздравява помирителния комитет за постигането на консенсус относно 60 изменения на конституцията, но изразява загриженост във връзка с преустановяването на дейността му и настоящата липса на напредък; твърдо вярва, че работата по изготвянето на нова конституция за Турция следва да продължи, тъй като това е от съществено значение за процеса на реформи в Турция; подчертава значението на постигането на консенсус в рамките на процеса на конституционна реформа относно една ефективна система на разделение на властите и всеобхватно определение за гражданство, с цел изготвянето на напълно демократична конституция, която да гарантира равни права за всички граждани на Турция; подчертава факта, че Турция, като държава – членка на Съвета на Европа, би извлякла ползи от активния диалог с Венецианската комисия относно процеса на конституционна реформа; подчертава факта, че процесът на конституционна реформа следва да се извършва по прозрачен и всеобхватен начин, при пълно участие на гражданското общество на всички етапи;
10. Изразява дълбока загриженост във връзка с новия закон за Висшия съвет на съдиите и прокурорите и посочва силната централна роля, отредена на министъра на правосъдието, което не е в съответствие с принципа на независимата съдебна власт като необходима предпоставка за пълноценното функциониране на демократичната система на взаимен контрол; подчертава, че правилата за избирането, състава и функционирането на Висшия съвет на съдиите и прокурорите следва да бъдат в пълно съответствие с европейските стандарти и призовава правителството на Турция да провежда тесни консултации с Европейската комисия и Венецианската комисия, както и да преразгледа новия закон за Висшия съвет на съдиите и прокурорите в съответствие с техните препоръки;
11. Приветства пакета за демократизация, представен от правителството на 30 септември 2013 г., и призовава правителството да го приложи бързо и изцяло, да се консултира надлежно с опозицията и съответните организации на гражданското общество при изготвянето на законодателство за прилагане и да продължи с усилията си за реформа за преразглеждане на избирателната система (включително намаляване на избирателния праг от 10 %) и подходящото включване на всички компоненти на турското общество, с цел укрепване на демокрацията и по-добро отразяване на съществуващия плурализъм в държавата;

подчертава спешната необходимост от всеобхватно антидискриминационно законодателство и от създаване на орган за равнопоставеност и борба с дискриминацията; следователно призовава правителството да гарантира, че законодателството за престъпленията от омраза предлага защита за всички граждани и общности, включително лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица; насърчава правителството незабавно да предприеме стъпки за подобряване на правата на алевитската общност; призовава за полагането на допълнителни усилия за справяне с дискриминацията, на която е подложено ромското малцинство, и за повишаване на пригодността за заетост и намаляване на процента на преждевременно напускане на училище;

12. Приветства създаването на нови институции, а именно институцията на омбудсмана и Турската национална институция по правата на човека, които започнаха своята дейност през 2013 г. и по този начин създадоха допълнителни механизми, чрез които се дава възможност на лицата да търсят защита на основните си права и свободи;
13. Изразява дълбоко съжаление във връзка със смъртните случаи сред протестиращи и служители на полицията, прекомерната употреба на сила от страна на полицията и актовете на насилие, извършени от някои маргинални групи; счита, че протестите в парка „Гези“ свидетелстват както за съществуването в Турция на динамично гражданско общество, така и за спешната необходимост от допълнителен жизненоважен диалог и реформи за насърчаване на основните ценности; изразява съжаление във връзка с очевидния неуспех на съдилищата да санкционират всички онези длъжностни лица и полицейски служители, отговорни за прекомерното насилие, смъртните случаи и тежките телесни повреди, нанесени на протестиращи в парка „Гези“, и следователно приветства текущите административни разследвания (започнати от Министерството на вътрешните работи), съдебните разследвания и проучванията от страна на омбудсмана по жалби, свързани със събитията в парка „Гези“, като нова възможност да се покаже пълна ангажираност с принципите на правовата държава и извършителите да бъдат подведени под отговорност; очаква тези разследвания и проучвания напълно и незабавно да дадат отговор на опасенията; призовава Турция да приеме подходящи вътрешни процедури за преразглеждане и да създаде независим надзорен орган за полицейски престъпления; счита, че събитията в парка „Гези“ подчертават необходимостта от дълбоки реформи, за да се гарантира зачитането на свободата на събранията; насърчава Министерството на вътрешните работи и полицията да установят методи за справяне с обществените протести по по-сдържан начин и по-специално ги призовава да не арестуват и да не пречат на работата на медицинския персонал, адвокатите и другите професионалисти, които гарантират основните права на протестиращите; изразява загриженост относно наказателните преследвания срещу здравни специалисти, юристи, университетски преподаватели, студенти и професионални сдружения във връзка с техните ненасилствени действия по време на събитията в парка „Гези“;
14. Отбелязва, че безпрецедентната вълна от протести отразява също така основателните стремежи на много турски граждани за по-голяма демокрация; отново заявява, че правителствата в демократичните общества трябва да

насърчават толерантността и да гарантират на всички граждани свобода на религията и на убежденията; призовава правителството да зачита плурализма и богатството на турското общество;

15. Изразява дълбока загриженост за много ограниченото отразяване на събитията в парка „Гези“ от страна на турските медии и за уволненията на журналисти, критикували реакциите на правителството при тези събития; припомня, че свободата на изразяване на мнение и плурализмът на медиите, включително на цифровите и социалните медии, са в основата на европейските ценности и че независимата преса е ключов фактор за демократичното общество, тъй като дава възможност на гражданите да вземат активно участие в процесите на колективно вземане на решения въз основа на осведоменост, и следователно укрепва демокрацията; изразява дълбока загриженост във връзка с новия закон за интернет, който въвежда прекомерен контрол и мониторинг на достъпа до интернет и има потенциала да окаже значително въздействие върху свободното изразяване, разследващата журналистика, демократичния контрол и достъпа до политически разнообразна информация по интернет; посочва сериозните опасения, изразени от ЕС и Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, и призовава правителството на Турция да преразгледа закона в съответствие с европейските стандарти в областта на свободата на медиите и свободата на изразяване на мнение; отново изразява своята загриженост относно факта, че повечето медии са собственост на и са концентрирани в големи конгломерати с широкообхватни бизнес интереси, и изтъква тревожното и широко разпространено явление на автоцензура от страна на собственици на медии и журналисти; изразява загриженост във връзка с уволнението на журналисти от различни длъжности в медиите в резултат на отправени критики към правителството; изразява дълбока загриженост във връзка с процедурите, използвани за наказване на собствениците на критично настроени медии; с тревога привлича внимание към последиците от акредитациите от страна на държавните институции, насочени предимно срещу опозиционните медии; изразява дълбоко безпокойство във връзка с особено големия брой журналисти, които понастоящем са в предварително задържане, което подкопава свободата на изразяване и свободата на медиите, и призовава съдебните органи на Турция да преразгледат и излязат с решения по тези дела възможно най-скоро; подчертава особената роля на обществените медии за укрепването на демокрацията и призовава турското правителство да гарантира независимостта и устойчивостта на обществените медии в съответствие със стандартите на Европейския съюз;
16. Изразява дълбока загриженост и неудовлетвореност във връзка с липсата на истински диалог и консултация относно проектозакона за интернет и проектозакона за Висшия съвет на съдиите и прокурорите и посочва, че това е в остро противоречие с предишните примери на добро сътрудничество; изразява дълбока загриженост, че законът за интернет и законът за Висшия съвет на съдиите и прокурорите отдалечават Турция от пътя ѝ към изпълнението на критериите от Копенхаген и призовава турското правителство да започне истински, конструктивен диалог по двата закона и по бъдещото законодателство, по-специално относно медиите и съдебната власт, както и да направи всичко възможно да възобнови преговорния процес и да демонстрира действителна ангажираност спрямо европейската си перспектива, включително посредством реформа на законите относно интернет и Висшия съвет на съдиите и

прокурорите;

17. Изразява своята загриженост относно неотдавнашните изявления на турския министър-председател, че може да стигне по-далеч от съществуващия закон за интернет и да забрани Фейсбук и YouTube;
18. Отбелязва, че специалната делегация на Европейския парламент за наблюдение на съдебните процеси срещу журналисти в Турция, създадена през 2011 г. и посочена в резолюциите на Парламента относно докладите за напредъка на Турция през 2011 г. и 2012 г., представи през 2013 г. своя междинен доклад за дейността, основан на фактически наблюдения, а на 1 април 2014 г. ще предостави окончателния си доклад за извършената дейност;
19. Отбелязва загрижеността в турското общество относно прекалено широкия обхват на делото „Ергенекони“, недостатъците на производството, както и относно твърденията за използване на противоречиви доказателства срещу подсъдимите, които, както и в делото „Чук“, урониха приемането на решението; подчертава отново с оглед на гореизложеното, че делото срещу Съюза на кюрдските общности трябва да покаже силата и наличието на подходящо, независимо, безпристрастно и прозрачно функциониращи турски демократични институции и съдебна власт, както и твърдия и безусловен ангажимент за зачитане на основните права; призовава делегацията на ЕС в Анкара да следи отблизо по-нататъшното развитие по тези дела, включително възможните производства за обжалване и условията на задържане, и да докладва на Комисията и Парламента;
20. Обръща особено внимание на делата на Фюсун Ердоган и Пинар Селек; счита, че тези дела представляват пример за недостатъците на турската система на правосъдие и изразява безпокойство по отношение на факта, че производството срещу Пинар Селек продължава вече 16 години; настоява, че всички дела следва да бъдат провеждани по прозрачен начин, при зачитане на принципа на правовата държава и гарантиране на подходящи условия;
21. Изразява загриженост във връзка със задълбочаването на културното разделение в Турция по т.нар. „въпроси, свързани с начина на живот“, което крие риска от намеса на органите в личния живот на гражданите, както е видно от неотдавнашните изявления относно броя на децата, които една жена следва да има, смесените студентски общежития за момичета и момчета и относно продажбата на алкохол;
22. Отбелязва, че прилагането на третия пакет за съдебна реформа доведе до освобождаването на значителен брой задържани, и приветства четвъртия пакет за съдебна реформа като друга важна стъпка към съответствие на съдебната власт в Турция със стандартите и ценностите на ЕС; отбелязва в частност i) новото и важно разграничение между свобода на изразяване, на пресата и на събранията и подбуждане към насилие или терористични актове, ii) ограничаването на престъплението „възхваляване на престъпление или престъпник“ до случаи, в които има ясна и непосредствена заплаха за обществения ред, и iii) стесняването на обхвата на престъплението в името на организация, без извършителят да е член на организацията, само до въоръжените организации;

23. Приветства инициативите, предприети от Висшия съвет на съдиите и прокурорите за насърчаване на обучението на голям брой съдии и прокурори в областта на правата на човека и за насърчаване на цялостно и оперативно разбиране на съдебната практика на (Европейския съд по правата на човека) ЕСПЧ; отбелязва приемането на плана за действие за противодействие на нарушенията на правата на човека и призовава правителството да гарантира бързото и ефективно изпълнение на този план, така че всички въпроси, повдигнати в решения на ЕСПЧ, в които се констатира, че Турция е нарушила разпоредби на Европейската конвенция за правата на човека, да могат да бъдат решени окончателно; насърчава правителството да продължи с амбициозните реформи на съдебната система, изградени върху потребността от напредък в защитата и насърчаването на основните права; в тази връзка подчертава необходимостта от приоритетно реформиране на турския Закон за борба с тероризма;
24. Призовава Турция да се ангажира в борбата срещу безнаказаността и да доведе до успешен край усилията за присъединяване към Римския статут на Международния наказателен съд (МНС);
25. Потвърждава значението на отварянето на глава 23 (съдебна система и основни права) и глава 24 (правосъдие и вътрешни работи) на ранен етап в процеса на преговори, както и за затварянето им в края на този процес; изтъква, че това би било в съответствие с новия подход на Комисията за новите страни кандидатки; напомня, че отварянето на тези глави се основава на изпълнението на определените в официалните критерии условия и подчертава, че предоставянето на официални критерии за отварянето на глави 23 и 24 би предоставило ясна пътна карта за процеса на реформа и би му дало тласък, като по-специално би дало ясна основа за процеса на реформа в Турция, въз основа на европейски стандарти, с особено внимание към съдебната система; ето защо призовава Съвета да поднови усилията си за предоставяне на официални критерии и в крайна сметка — след изпълнението на определените условия — за отварянето на глави 23 и 24; призовава Турция да сътрудничи във възможно най-голяма степен за тази цел; призовава Комисията незабавно да поощри по-нататъшния диалог и сътрудничество с Турция в областите на съдебната система и основните права, както и в тези на правосъдието и вътрешните работи, в рамките на Положителната програма;
26. Приветства решението на Събранието на фондациите да върне земите на историческия манастир „Мор Габриел“ на асирийската общност в Турция в съответствие с ангажимента, поет от правителството с пакета за демократизация; изтъква значението на това продължи да бъде осигурявана подходяща правна рамка за възстановяването на правата на собственост на всички религиозни общности; подчертава значението на това да се продължи процесът на реформи в областта на свободата на мисълта, съвестта и религията, като се даде възможност на религиозните общности да получават правосубектност, като се премахнат всички ограничения относно обучението, назначаването и наследяването на духовници, като се спазват съответните решения на Европейския съд за правата на човека и препоръките на Венецианската комисия, както и чрез премахване на всички форми на дискриминация или пречки, основаващи се на религия; призовава турското правителство да разгледа искането на алевитската общност

за признаването на джемеви като места на религиозен култ в пълното им право; подчертава необходимостта от премахване на всички пречки пред бързото отваряне на семинарията в Халки и публичното използване на църковното звание на Вселенския патриарх; призовава Yargitay (турския касационен съд) да отмени решението си, с което превръща историческата църква „Света София“ в Трабзон в джамия и да настоява за незабавното отваряне на вратите на този музей.

27. Изразява подкрепа за базата данни относно насилието срещу жени, която е в процес на подготовка от страна на Министерството за семейството и социалните политики; призовава действащото законодателство относно създаването на приюти за жени, които са жертви на домашно насилие да бъде допълнено с подходящи механизми за проследяване в случаите, в които общините не отварят такива приюти; подкрепя усилията на Министерството за семейството и социалните политики за въвеждане на санкции по отношение на насилствените ранни бракове, които трябва да бъдат изкоренени като практика, и го насърчава да продължи да работи в тази насока; призовава за по-нататъшни усилия за премахване на така наречените „убийства на честта“; отново изразява своята загриженост относно ниското ниво на социална и икономическа интеграция на жените и на участието на жените в работната сила, в политиката и на равнище висши служители в администрацията и насърчава правителството да приеме подходящи мерки, с които да се насърчи определянето на по-централна роля на жените в икономическата и политическата структура на Турция; призовава всички политически партии да предприемат конкретни действия, за да насърчат допълнително овластяването на жените за активно участие в политиката; изтъква ключовата роля на образованието и професионалното обучение за насърчаване на социалната и икономическата интеграция на жените, както и значението на включването на принципа на равенството между половете в законодателния процес и в прилагането на законите;
28. Решително подкрепя инициативата на правителството да се стреми към решаване на кюрдския проблем на основата на преговори с ПКК с цел да се сложи окончателен край на терористичните действия на ПКК; приветства факта, че образованието на кюрдски език вече е разрешено в частните училища и насърчава правителството да проведе необходимите реформи, насочени към насърчаване на социалните, културните и икономическите права на кюрдската общност, включително чрез образование на кюрдски език в държавните училища, на основата на подходящи консултации със съответните заинтересовани страни и с опозицията и с общата цел да се улесни действителното отваряне на процедурата за жалбите, свързани с основните права, за всички граждани на Турция; изисква от Турция да подпише Европейската харта за регионалните или малцинствените езици на Съвета на Европа; изразява загриженост по отношение на големия брой дела, започнати срещу писатели и журналисти, които пишат по кюрдския въпрос, както и арестуването на няколко кюрдски политици, кметове и членове на общински съвети, профсъюзни дейци, адвокати, протестиращи и защитници на правата на човека във връзка със съдебния процес срещу членове на Съюза на кюрдските общности; призовава опозицията да подкрепи активно преговорите и реформите като важна стъпка в полза на турското общество като цяло; призовава турските органи и Комисията да работят в тясно сътрудничество, за да се прецени кои

програми по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) биха могли да се използват за насърчаване на устойчивото развитие в югоизточната част на страната в рамките на преговорите по глава 22;

29. Приветства очакваното бързо прилагане на декларацията за намерение от страна на турското правителство относно възстановяването на училището за гръцкото малцинство на остров Гьокчеада (Имврос), което представлява положителна стъпка към запазването на двукултурния характер на островите Гьокчеада (Имврос) и Бозджаада (Тенедос), в съответствие с Резолюция № 1625 на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа; при все това отбелязва, че са необходими по-нататъшни действия за уреждане на проблемите, пред които са изправени представителите на гръцкото малцинство, по-специално по отношение на имуществените права; във връзка с това призовава турските органи, с оглед на намаляващия брой на членовете на малцинството, да насърчават и подпомагат семействата от това малцинство, живеещи зад граница, които желаят да се завърнат на острова;
30. Счита, че социалният диалог и участието на социалните партньори са от жизненоважно значение за развитието на едно проспериращо и плуралистично общество и представлява начин за насърчаване на социалното и икономическото приобщаване към обществото като цяло; подчертава значението на по-нататъшния напредък в областта на социалната политика и трудовата заетост, по-специално с оглед на премахването на всички пречки пред ефективното функциониране и безпрепятствената работа на профсъюзите, по-специално в малките и средните предприятия, установяването на национална стратегия за заетостта, разрешаването на проблема с недеklarирания труд, разширяването на обхвата на механизмите за социална закрила и повишаването на равнището на заетост сред жените и хората с увреждания; отбелязва прилагането на новото законодателство относно правата на профсъюзите както в публичния, така и в частния сектор и призовава Турция да положи всички усилия за привеждане на законодателството в пълно съответствие със стандартите на МОТ, особено правото на стачка и правото на колективно договаряне; подчертава значението на отварянето на глава 19 относно социалната политика и заетостта;

Изграждане на добросъседски отношения

31. Отбелязва продължаващите опити на Турция и Гърция за подобряване на двустранните им отношения, включително чрез двустранни срещи; изразява съжаление обаче, че обявената от турското Велико народно събрание на Турция заплаха за повод за война (*casus belli*) срещу Гърция не е оттеглена; настоятелно призовава турското правителство да сложи край на повтарящите се нарушения на гръцкото въздушно пространство и териториални води, както и полетите на турски военни самолети над гръцките острови;
32. Призовава турското правителство да подпише и ратифицира Конвенцията на ООН по морско право (UNCLOS), която е част от достиженията на общностното право, без по-нататъшно отлагане и припомня пълната легитимност на изключителната икономическа зона на Република Кипър; призовава Турция да зачита суверенните права на всички държави членки, включително правата, свързани с проучването и експлоатацията на природни ресурси на територията

или във водите под техен суверенитет;

33. Подчертава отново силната си подкрепа за обединението на Кипър, основаващо се на справедливо и устойчиво за двете общности решение, и във връзка с това приветства съвместната декларация на лидерите на двете общности за възобновяване на преговорите за обединение на Кипър и ангажимента на двете страни за намиране на решение, основаващо се на федерация от две общности и две зони с политическо равенство, и това, че обединен Кипър, като държава – членка на ООН и на ЕС, ще притежава единна международна правосубектност, единен суверенитет и единно гражданство на обединен Кипър; приветства ангажимента на двете страни за създаване на положителна атмосфера с цел да се гарантира успехът на преговорите и за мерки за изграждане на доверие в подкрепа на преговорния процес; призовава Турция да подкрепи активно тези преговори за постигане на справедливо, цялостно и жизнеспособно решение на проблема под егидата на генералния секретар на ООН и съобразно съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН; призовава Турция да започне да изтегля своите сили от Кипър и да предаде затворения участък във Фамагуста на ООН в съответствие с резолюция 550 на Съвета за сигурност на ООН (1984 г.); призовава Република Кипър да отвори пристанището на Фамагуста под митническия надзор на ЕС с цел да се насърчи положителен климат за постигане на успех в продължаващите преговори за обединение и да позволи на турските кипърци да търгуват пряко по законен начин, приемлив за всички; отбелязва предложенията на кипърското правителство за разрешаване на горепосочените проблеми;
34. Приветства съвместното изявление на кмета г-н Алексис Галанос и кмета г-н Октай Каялп от 10 декември 2013 г., в което те изразяват силна подкрепа за обединена Фамагуста;
35. Приветства Турция за решението за предоставяне на Комитета за безследно изчезналите лица на достъп до заградената военна зона в северната част на Кипър и насърчава Турция да позволи на комитета достъп до съответните архиви и до военните зони за ексхумация; призовава за специално отчитане на работата на Комитета за безследно изчезналите лица;
36. Подчертава значението на един последователен и широкообхватен подход по отношение на сигурността в Източното Средиземноморие и призовава Турция да даде възможност за политически диалог между ЕС и НАТО, като вдигне ветото си върху сътрудничество между ЕС и НАТО, включващо Кипър, и успоредно призовава Република Кипър да вдигне ветото си върху участието на Турция в Европейската агенция по отбрана;
37. Настоятелно призовава Турция и Армения да пристъпят към нормализиране на отношенията си, като ратифицират без предварителни условия съответните протоколи за установяване на дипломатически отношения, като отворят границата и като подобрят активно своите отношения, особено трансграничното сътрудничество и икономическата интеграция;

Задълбочаване на сътрудничеството между ЕС и Турция

38. Изразява съжаление по повод на отказа на Турция да изпълни своето задължение за цялостно, недискриминиращо прилагане на Допълнителния протокол към Споразумението за асоцииране между ЕО и Турция по отношение на всички държави членки; припомня, че този отказ продължава да оказва силно въздействие върху процеса на преговори;
39. Отбелязва, че Турция продължава да бъде шестият по големина търговски партньор на ЕС, а ЕС е най-големият търговски партньор на Турция с 38% от общата търговия на Турция и почти 71% от преките чуждестранни инвестиции; приветства текущата оценка на митническия съюз между ЕС и Турция, която се извършва от Комисията с цел да се оцени неговото въздействие върху двете страни и начините той да бъде осъвременен, и настоятелно призовава Турция да премахне оставащите ограничения по отношение на свободното движение на стоки;
40. Счита, че с оглед на стратегическата роля на Турция като енергиен център и източник на изобилие от възобновяеми енергийни ресурси следва да се обърне внимание на тясното сътрудничество между ЕС и Турция в областта на енергетиката и на значението на започването на преговори по глава 15 относно енергетиката, за да се предвиди адекватна нормативна уредба; подчертава освен това значението на това да се приобщи Турция към процеса на оформяне на европейската политика в областта на енергетиката; подчертава факта, че трябва да се отдели внимание на приоритетите в областта на изменението на климата, възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност, и в това отношение подчертава потенциала за сътрудничество между ЕС и Турция по въпросите на екологичната енергия; призовава Комисията да счита за приоритет финансирането в подкрепа на проекти за възобновяема енергия, на енергийната мрежа и на взаимосвързаността в Турция; призовава Турция да прилага изцяло законодателството в областта на оценката на въздействието върху околната среда, без никакви изключения за големи проекти;
41. Отбелязва нарасналия ангажимент на Турция в Югоизточна Европа, особено в Босна и Херцеговина, и насърчава турските органи да приведат своите позиции в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, да координират дипломатическите дейности с върховния представител/заместник-председател и да укрепят допълнително сътрудничеството с държавите – членки на ЕС;
42. Приветства поетия от Турция ангажимент за предоставяне на хуманитарна помощ на почти един милион сирийски бежанци; призовава Турция да следи отблизо границите си, за да възпрепятства влизането на бойци и оръжия в подкрепа на групи, за които има доказателства, че са участвали в системни нарушения на правата на човека или че не са ангажирани с демократичния преход в Сирия; счита, че ЕС, Турция и други заинтересовани страни от света следва да се стремят активно към разработване на обща стратегическа визия за насърчаване на намирането на политическо и демократично решение в Сирия и за подкрепа за политическата и икономическа стабилност в региона, с особено внимание към Йордания, Ливан, Иран и Ирак; посочва по-конкретно тежките условия, в които се намират сирийските бежанци от общността на алевитите, потърсили убежище в покрайнините на големи градове, и призовава Турция да

гарантира, че помощта може действително да стигне до тях; подчертава, че е важно да се осигури достъп до образование и заетост за бежанците, и същевременно изразява загриженост във връзка със социално-икономическото въздействие на бежанските общности върху градовете и селата в близост до бежански лагери; призовава Комисията, държавите членки и международната общност да работят в тясно сътрудничество с Турция при предоставянето на подпомагане на бежанците;

o

o o

43. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета, на Комисията, на върховния представител/заместник-председател, на генералния секретар на Съвета на Европа, на председателя на Европейския съд по правата на човека, на правителствата и парламентите на държавите членки и на правителството и парламента на Република Турция.